

PILOTSTUDIE PÅ ISTDP-G: EN PSYKODYNAMISK GRUPPBEHANDLING FÖR KOMPLEXA PATIENTER

Ola Berge, Leg. psykolog, Leg. psykoterapeut, Specialist i psykologisk behandling, Certifierad ISTDP-terapeut, Lärare och handledare i ISTDP

Björn Philips, professor, leg psykolog, leg psykoterapeut

Forskargrupp

Psykiatrin har ett problem!

- **Mellan 20% -60% får inte hjälp av standardbehandlingarna (Domschke et al. 2024, Howes et al., 2022)**
- **Stora individuella och samhälleliga kostnader**
- **Komplexa patienter**
- **Passar inte in i diagnosspecifika vårdprocesser**
- **Komplexa behov är särskilt fokus för Sveriges Kommuner och Regioner**

Komplexa patienter - ett kliniskt perspektiv

- Fast i uppgivenhet
- Genererar uppgivenhet hos personal
- Risk för utagerande

PDT och ISTDP – ett forsknings-perspektiv

- PDT är evidensbaserad för de vanliga psykiatriska tillstånden, lika effektiva som andra terapier (Leichsenring et al., 2023)
- Experiential Dynamic Therapies uppvisar god effekt vid behandling av bl.a. depression och ångest (Lilliengren et al., 2025)
- ISTDP har visats vara effektiv vid terapiresistent problematik (Abbass & Town, 2025)

ISTDP - EN ÖVERSIKT

- Psykodynamisk psykoterapi
- Affektfokus
- Utvecklad utifrån den kliniska situationen
- Utvecklad för ”terapiresistenta” patienter
- Anpassning till andra patientgrupper
- Inga exklusionskriterier (i princip)

Pilotstudien

- Samarbete med Stockholms Universitet och Region Stockholm
- Vid Norra Stockholms Psykiatri öppenvård
- Syfte: Utvärdera genomförbarhet och preliminär effektivitet för ISTDP-G för patienter med komplex och/eller behandlingsresistent problematik
- Öppen studie med 24 patienter
- 4 grupper med 6 patienter 2 terapeuter
- 25 sessioner
- Skattningar vid start, -avslut och 6 månaders uppföljning

Mått

Difficulties in Emotion Regulation Scale-16 (DERS-16)

Patient Health Questionnaire–9 (PHQ-9)

Generalized Anxiety Disorder 7-item scale (GAD-7)

Brunnsviken Brief Quality of Life Scale (BBQ)

Levels of Personality Functioning Scale – Brief Form 2.0 (LPFS-BF)

Brief Dissociative Experiences Scale (DES-B)

Deliberate Self-Harm Inventory 9-item (DSHI-9)

Statistisk analys: Mixed-effects modelling med R

Deltagare

- **Kön:** 22 kvinnor, 2 män
- **Ålder:** M=41.8, spann 19–79 år
- **År sedan första kontakt med vuxenpsyk:** 14,8 år
- **Antal diagnoser:** Md = 2.5, spann 1–5
- **Vanligaste diagnoser:**

  Personlighetssyndrom: 12 (8 med EIPS)

  ADHD: 9
  GAD: 5
  Anxiety UNS: 5
  Asperger: 4

- **Antal tidigare behandlingar:** M=2,5
- **Antal psykofarmaka:** M=3,7
- **15 med suicidförsök i anamnesen**

Behandlingsfokus 1

- **Ångestreglering och processer som hindrar effektiv ångestreglering (karaktärsförsvar)**

Tvärstrimmig Muskulatur	Glatt muskulatur	Kognitiv/perceptuell störning
Suckar	Illamående	Tanketröghet, förvirring
Aktiverade händer	Kräkning	Dimsyn
Spänning i muskler	Behov att gå på toaletten	Hörselstörning
Spänningshuvudvärk	Migrän	Minnesstörning
	Astma	Svimning
	Knäsvaghet	Dissociation
		Hallucination

Behandlingsfokus 2

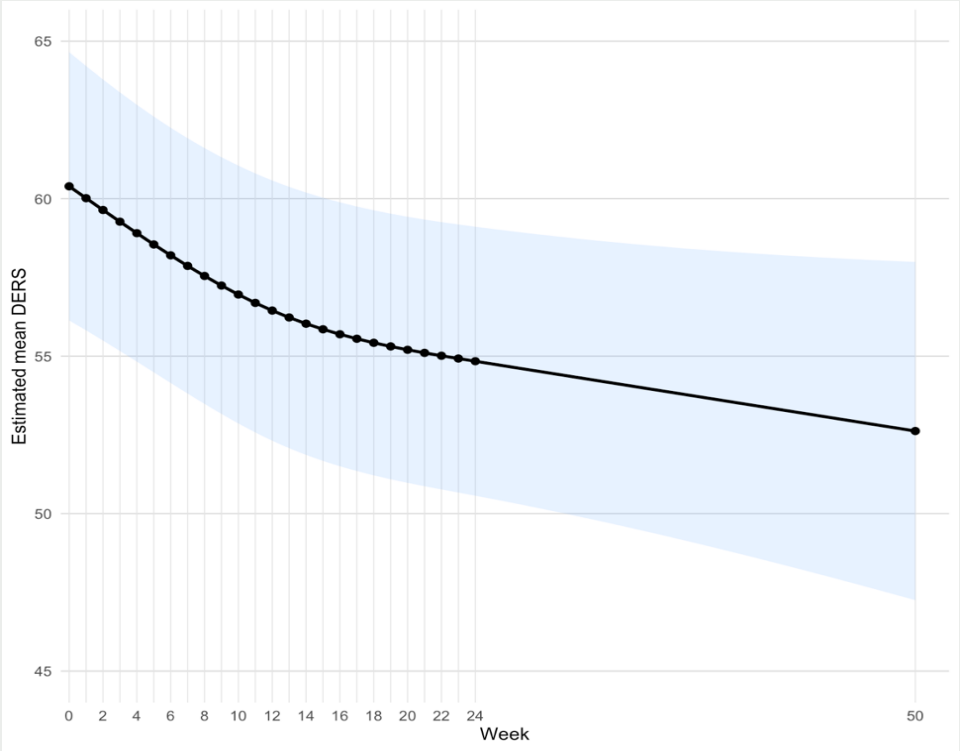
- Processer som påverkar verklighetsprövning (primitiva försvar)

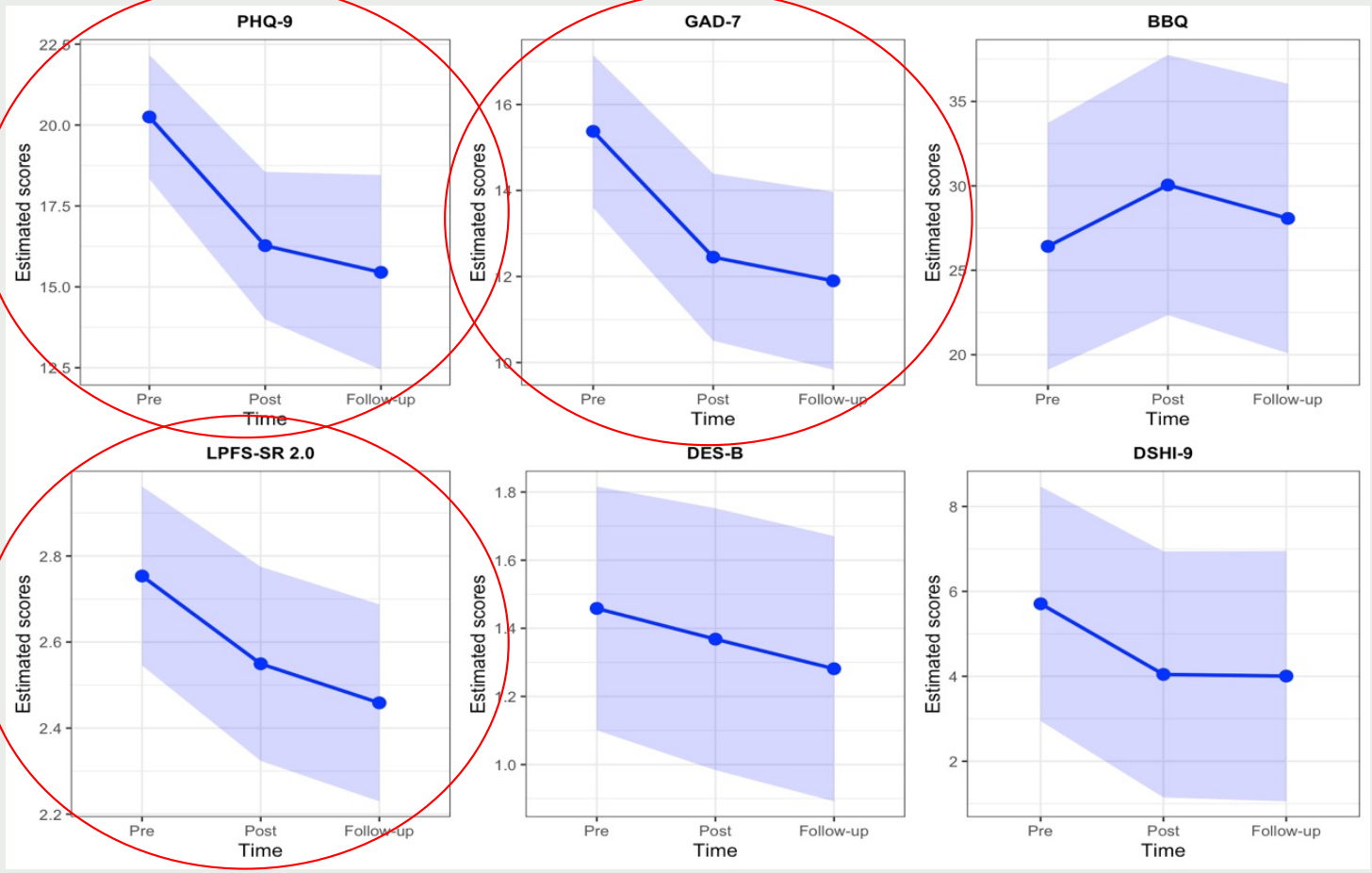

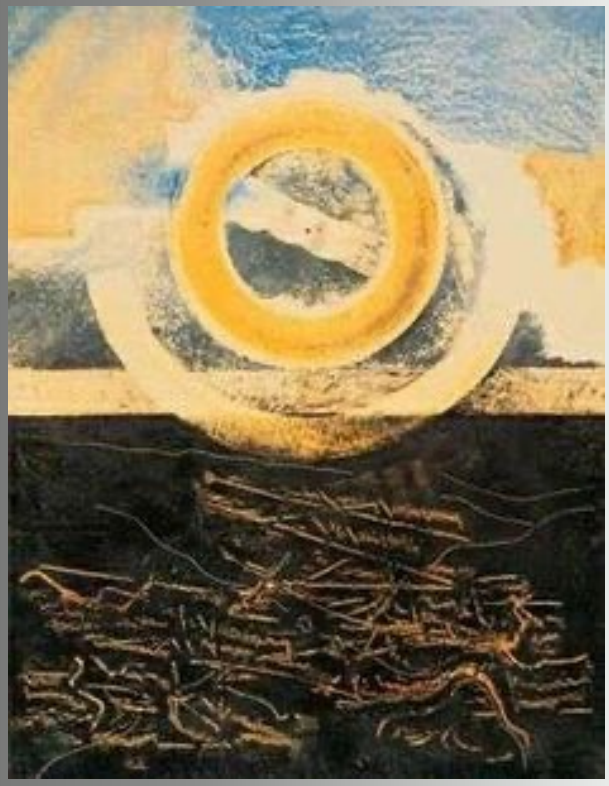
RESULTAT

DERS 16

Contrast	Mean diff. [95% CI]	p	Cohen's d [95% CI]
Pre vs. post	5.55 [3.04, 8.07]	<0.001	0.58 [0.32, 0.84]
Pre vs. follow-up	7.77 [3.85, 11.69]	<0.001	0.80 [0.40, 1.21]
Post vs. follow-up	2.22 [-0.47, 4.90]	0.11	0.23 [-0.05, 0.51]

PHQ-9
GAD-7
BBQ
LPFS-SR 2.0
DES-B
DSHI-9
Estimated scores
Time
Pre
Post
Follow-up
22.5
20.0
17.5
15.0
12.5
16
14
12
10
35
30
25
20
2.8
2.6
2.4
2.2
1.8
1.6
1.4
1.2
1.0
8
6
4
2

”EN SPRICKA AV LJUS”

Slutsatser

God genomförbarhet och lovande resultat avseende utfall

Nästa steg är en undersökning av effekten av ISTDP-G i en randomiserad kontrollerad prövning

Referenser

Abbass, A., & Town, J. (2025). Intensive Short-Term Dynamic Psychotherapy for Complex, Chronic, and Treatment-Resistant Conditions. *American Journal of Psychotherapy*, appi.psychotherapy.20240024. https://doi.org/10.1176/appi.psychotherapy.20240024

Domschke, K., Seuling, P. D., Schiele, M. A., Bandelow, B., Batelaan, N. M., Bokma, W. A., Branchi, I., Broich, K., Burkauskas, J., Davies, S. J. C., Dell'Osso, B., Fagan, H., Fineberg, N. A., Furukawa, T. A., Hofmann, S. G., Hood, S., Huneke, N. T. M., Latas, M., Lidbetter, N., … Baldwin, D. S. (2024). The definition of treatment resistance in anxiety disorders: A Delphi method-based consensus guideline. *World Psychiatry: Official Journal of the World Psychiatric Association (WPA)*, *23*(1), Article 1. https://doi.org/10.1002/wps.21177

Gloster, A. T., Rinner, M. T. B., Ioannou, M., Villanueva, J., Block, V. J., Ferrari, G., Benoy, C., Bader, K., & Karekla, M. (2020). Treating treatment non-responders: A meta-analysis of randomized controlled psychotherapy trials. *Clinical Psychology Review*, *75*, 101810. https://doi.org/10.1016/j.cpr.2019.101810

Howes, O. D., Thase, M. E., & Pillinger, T. (2022). Treatment resistance in psychiatry: State of the art and new directions. *Molecular Psychiatry*, *27*(1), Article 1. https://doi.org/10.1038/s41380-021-01200-3

Leichsenring, F., Abbass, A., Heim, N., Keefe, J. R., Kisely, S., Luyten, P., Rabung, S., & Steinert, C. (2023). The status of psychodynamic psychotherapy as an empirically supported treatment for common mental disorders – an umbrella review based on updated criteria. *World Psychiatry*, *22*(2), Article 2. https://doi.org/10.1002/wps.21104

Lilliengren, P., Johansson, R., Lindqvist, K., Mechler, J., & Andersson, G. (2016). Efficacy of experiential dynamic therapy for psychiatric conditions: A meta-analysis of randomized controlled trials. *Psychotherapy*, *53*(1), Article 1. https://doi.org/10.1037/pst0000024

Tack!

Frågor?

